

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De legibus disputatio - Cod. Ettenheim-Münster 336

[S.l.], [17. Jahrh.]

Sectio 2da

[urn:nbn:de:bsz:31-131792](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-131792)

Sectio 2da
Quae sint Legis Causae

Contra d. Sumus Pontifex habet in
mediate a Deo potestate legandi leges la-
nonicas utramque potestatem obligantes, n. ut
Leges civiles. Eodem modo s. ma ex utroque pro-
teste Deo quae Math. 16. v. 19. Quod
cumque ligaveris super terra erit ligatum et
in caelis, et quodcumque solveris super terra
erit solutum et in caelis. ubi ut n. in po-
testate solvendi, s. etiam ligandi et obligandi;
quod per leges sibi habitum quod dicitur: nec
in immediate Causa debet, ut ipsa eam
cum vellet, equaret, absque dubio illa potestas
summi Causa Pontificis ac Petri successo-
rum residere oportet. Unde eam de iure
Pontificis n. in Causa illa potestas. Ego
ut Papa pro tota Causa regis Catholici-
tas ferre sed quiddam absque Concilio generali;
imo absque Concilio Cardinalium, aut aliorum potestatem

si in vobis
ad personam
volunt
agunt,
ne personam
indiget
mensuris
re vni ob
argute
seuare
faciant
culare n
nimis dicit
lolor ad
at resolu
ert, ut ill

quia Christus solus Cetero cuiusque successores
eam potestatem suscepit, nec exhibuit alios
comparatos; quomodo, ut varia curiam
duant quod sit, ut horum quibus apper-
rat. Propter pass aliter; ad leges iuri-
les ferendas, pro uno orbe requisiti po-
testas et iudicantis uoluntatis ac temporalis
se in res singulas extendat; atque Papa
non habet talem uisum, quia potestas
illa a Deo in unum orbem creata est, et
se non extendit ad exercendam et politici-
cam gubernandam; temporalis uero quae more
aliorum quorundam Principum potest minime se
extendit in totum orbem; siquidem de infi-
delibus qui facti sunt non habet iudicare s.
Cor. 5. v. 12. sed non in res Christianas,
verum in eos duntaxat, qui temporalium eius
dominio ab Imperatoribus atque Princi-
pibus per donationem accepto subiecti sunt. Et
hanc temporalem iurisditionem non repugnare;

in loco suo iuris dictionis v. g. Cardinales
in Curia sup. Tituli in officio specialis pro
hibitis l. q. uelut. An d. declaratis et
decisionis Cardinalium Sacra Congreg. tenent
vni. Legis, an tenent sententia doctrinalis pen
del à potestate quam habet à Papa, de
qua quondam non gessat profumenda
inquit Layman de Legibus c. 7. q. 7. n.
26. eas n. tunc vni. Legis, in audentia
non promulgant. Idem tenendum è de
sententia P. Palati ac Sorboni corporis Iu
ris Canonici à gratiano inferis, n. à
Papa canonizant, ut tradit q. 107. La
leo Disput. 5. de Leg. p. 23. n. 16.

2. In Concilio generalis legitime et
auctoritate Summi Pontificis congregata po
tesse condere sola iuram obligantes, ut
dicitur. Si in Papa per Legatum solum illis
intulerit, non obligabunt ante eiusdem
summas. Si Concilio partiarum, id è Natio

nalia quos Ep[iscopu]s et Archiep[iscopu]s sub uno Presma
 le seu Capitula Provinciali quos Ep[iscopu]s
 sub uno Archiep[iscopu]s Provinciae quos sub
 uno Ep[iscopu]s, inferiorum Curarum Religionum
 velores congregantur hinc potestati p[ro]viden-
 tes pro suo territorio. Capitulum a. Cula
 Cathedralis n[on] potest vivere Ep[iscopu]s et ab Ep[iscopu]s
 eius consensu Reges p[ro] alio: n[on] t[ame]n
 pro se in rebus minoris momenti p[ro]p[ri]e
 Ep[iscopu]s p[ro]p[ri]e. quia Capitulum quoad multa
 te[n]et i[n]stitutu[m] ab Ep[iscopu]s h[ab]et aliud caput
 sui. Quoad aut[em] Propositu[m]. Jurisdic-
 ad hoc necesse e[st] mandata a Papa l. h[ab]et
 ab ipsomet Ep[iscopu]s eam per consuetudine[m]. Mor-
 tuo Ep[iscopu]s et Sede vacante p[ro] Capitulum
 Reges totu[m] Provinciae obligantur p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e
 Amag[is] p[ro]p[ri]e iudicantur in Quare p[ro]p[ri]e
 Cas Baria et alijs. n[on] Capitulum p[ro]p[ri]e
 Ep[iscopu]s mortuo in om[n]i iuris dictione in p[ro]p[ri]e
 et temporalib[us]. q[uo]d p[ro]p[ri]e et in i[n] Legib[us]
 Calvat q[uo]d f[er]re necesse e[st] ad statuendas Leges

Cardinalis
 specialiter
 alaratus et
 Congreg. h[ab]et
 h[ab]et p[ro]p[ri]e
 Cap[itu]l[um] de
 h[ab]et p[ro]p[ri]e
 7. 9. 7.
 audentia
 ad h[ab]et de
 p[ro]p[ri]e
 h[ab]et in a
 Ep[iscopu]s
 25. n. 36.
 legitime et
 cap[itu]l[um] p[ro]p[ri]e
 h[ab]et p[ro]p[ri]e
 3. h[ab]et h[ab]et
 h[ab]et h[ab]et
 h[ab]et h[ab]et

pro eiusdem solum in ordine ad leges naturali-
ni. Verum hic notandum
1. Omni potestatem legislativam radica-
tam ubi quae canonica est a Deo vel primo
verum aut conditore; sicut v. sive prope
obligativa in actu primo et ab hoc ut
vel legislatore iuxta illud Proverb. 8.
Per me Reges regnant et Regum conditores
iusta decernunt. Et ad Rom. 13. et ego
desco in a Deo.

2. Juris dictionem et potestatem legislativam
non exheredat ulla potestas mortalium, sed quia sacra
scriptura passim loquitur ut parentibus legibus et
Principibus et in Clericis et Officialibus: In quibus
illa potestas pendet a publica Juris dictione
legitime oblatam non v. a sanctitate. Imo
nec a fide dependere potest legem laicam.
Canoq. Bellarm. Suarez, Palas et alij quos
refert et sepe Truiga C. 18. n. 60. quia
nullum huiusmodi asserens; sufficiens apparet fundamentum.

et glans etm Cato usq ad ut Probat h=
usq inferij bis legi moniantz antequa ob
Cualy deponantz.

3. Potestem legiflativa poe delegari etm
in summo Pontificia glia Duas Gallo ad
ferendas leges ex materijs intrinsicis honestis
et ut talibz per fidei id cognitis, ut proin
de opus n sit peculiarij Jus Pontij abis-
sentia ad notitia omnibus alivij veritem
delegenda. De Imperatore Rege ac principe
per eorum Cato negat Bartoly in l.
ois populy digest. de iustia. et iuri, quia
delegatly n pot subdelegare. Afirmata.
metly ex cog Tholom Arrago quia Im-
perator Rex ac Princeps hnt potestte ac
iuris ordinat ordinaris a iure in ipso
transfata, ut proinde n sint delegat per
pra, s piant ordinarij. Utm delegat pnt
suas vias subdelegare pendet a volu dele-
gantis.

leges naturae
hinc ad
a Deo ut
sive prope
al ad ut
Probat 8.
Conditores
8. 2. 2. 2.
legiflativa
quia facta
ut legibz et
glia. si qua
lia. Cuius vi
glia. Cuius
sunt hinc.
Das et alij
8. 7. 6. 5. 4.
part. 1. 2. 3. 4.

4. Romanus Pontifex in rebus Ecclesiasticis
sive iuris ditione in oes etiam leges et Impe-
ralores Christianos quia gloriatur inter oves
quas Christus Seleus commisit pasendas etc.
22. v. 21. Sed illos etiam coherere per ex-
tra iurisdictionem si alio in officio gloriatur in pontificali.
Habere etiam super illos potestatem fallere in ordine
in rebus civilibus si in illis aliquid religi-
onis aut aetate salutis novum constituant
ita quippe administrant et temporalia
ut non impediant spiritualia quoniam potest
ea darent. Et quoniam visum ita
tractanda sunt spiritualia ut non impedi-
ant administrationem politicam hinc in inferis
nequit, quae si simile potestas civilis ha-
beret inordinata. Iuris ditione supra Eccl-
asticam, ut casu quo Episcopus iudicaret
aliquid novum Politicam remedium potest
a Rege subire; quia potestas Ecclesiastica
per se supponit in personis Deo sacrabilibus

ma de censuris & oul potestatem ferend; an
sunt in feminis et gnuicabili. Defacto
in nulli unq; feminis et Abbatisse talis
potestas fuit gassa, ut eois hoc sentia, quia
Catum dicit gubernari a Clericis et uiris et
utraque. Et hoc de iura Legi effuente,
pondo 2. ad maalis l. omnia uia quod
et uerfats debet ee honestu, utile, populi
bile, n. proq; indifferens, nec pure inter-
nu. Subt. pars 1. Mens ut potestati ad
facienda ad mala l. inhonestu: go. a.
Pars 2. e uis: unde si per reuelacoe diuina
l. alias eoidenter etq; gssares, lege ee in
utile non teneris lege per se loquendo, s;
forte per dano rase scandal; ut uerle Ho-
nold. n. 32. ubi et hoc prudenter addit: uis
gtingere ut, quia subdit; lege teneris,
qudo etq; utilitas inuidens e, na in hoc
punto tenent; subdit; sua iudiciu subijere
iudiciu superuoi, et prudia dicit; subdi

Sed debere in re obscura potius presumere su-
 periori n̄ errare, et tunc si caleat ex nullas
 legis, eo quod superiores nulla noverint
 arcana, q̄ subditos scire n̄ expediat. Sa-
 ne si licet est civis subditos scire iudi-
 cam gubnare super equitate legis, quis n̄ vi-
 det, quanta ḡfusio et perturbatio nascitur
 est. Pars 3. potest ex eo quia ad impo-
 sibile nemo tenet, id solum hic ostendit ut
 hinc quod lex debeat ee potius n̄ in physice
 se et in morali, hoc e n̄ nimis ardua ad dif-
 ficilis, se hinc q̄d̄ioy, attendis personam, co-
 cordi ac temporu circumstantiis a temperata.
 Sci. S. Greg. Mag. laudat Regula seu legi
 S. Patris Benedicti a facilitate ac suavitate
 q̄ eam vocat: sermone luculentu, s̄pre-
 hensi praeceptu. Pars 4. de re indiffe-
 renti, si vere et oī modo sit indifferens ē iniqua.
 inquit n̄ e gravare subditos ob id q̄, oī caret uti-
 litate. Q̄d̄ioy: prorsu indifferens: si n̄ n̄ certo ḡstat
 si sicut plerumq̄ n̄ ḡstat, sed hinc et nam ee indifferen-

Et el carere de utilitate tenentis obediens. Ratio
e eadem, quae dedimus supra in probare partibus
de iure de iudicio ubi n. g. et, possessio
in flat pro Superioribus. Pater pater. Nulla est
humana sine iuris sine Ecclesiastica potestatis
aut pure internis. Ita S. Thomas ad alteri fere
quae Glossa in Capit. Cogitab. de Leonib. dicitur.
Si alioq. non nullos. Nam de his potestatis homo legi fa
ure de quibus potestatis iudicare: potestatis n. potestatis iudicare
de interioribus nobis, quae latent, sed solum de ex
terioribus actibus, qui apparent. Denique n. g.
venit illos aut potestatis potestatis ab tua potestatis,
qui ab ea nec poenit nec poenit haberi possunt.
Potestatis internis sub potestatis insignibiles, nec poenit
go. Denique nullum apparet vestigium in S. iuris
quod Deus dederit potestatis Magistratibus l. civitatis
l. Ecclesiasticis poenit aut internos: unde In
nocentius III. Capit. Tua nos de Simonia. nobis,
ait, datur de manifestis In nos iudicare. Cu
iuribus In ab hac regula Superioris regularis,
qui ut notat Haussal. et alij possunt poenit
aut internos, n. In rase potestatis legislativa se
cundum se spectata, sed rase partibus spiritualis,

et ratio
si q. fiant
liberis: quia
gravis potestatis
et manifestis
et necesse est
videt, videt
sanctis fiant
fieri et potestatis
in Reg. i.
potestatis legi
qui potestatis
obligare ad
potestatis
potestatis
quod actus
nec physice
de glos
Ob. i.
Math. 16. v.
videt Cetero
Cetero potestatis

et Obedio, ut iuxta eiusmodi legibus et praeceptis,
 si q. ferant, fronte se subiciant. Qui tunc in
 telus: quia autq. interij, qui ex demis tunc q.
 gravib; praeceptis ponit falli mediale, quomodo
 et indigere. Praecipiente a. illa indigere, q.
 si necesse requiritur et gravita in opere praecepto
 dicitur, videlicet q. si q. dicitur et ab ipso eadem =
 flantia, sine quib; illud, quod dicitur praeceptis
 flare q. ut tunc ex ptat. Paramuel. Comual.
 in Reg. P. Bndi. Diff. 4. Resolut. 3. Licet quia
 potestas legislativa est inutilis, ni legislator
 qui pot. dicitur praeceptis aliquid pot. quod
 obligare ad id id quod ad tale actus in suo ca. q.
 situm est, ut se loquendo requirit; non ses actus
 externi humani, et omnes libere quales prae-
 ceptis a legislatore. Tunc important necesse ali-
 que actus internus illius, et volitis, sine quo
 nec physio actus libere q. libere requiritur.

Sec. 2da

Ob. 1. Fundamenta partis grandis 1. Illud
 Math. 16. v. 19. Quodcumq. ligaveris super terram
 erit ligatum super aethera. 2. Tunc de
 dit Cula sua et potestatem in actus internos. 2.
 Cata praeceptis ad intentionem internam in officij iustitiae

et sacramentalis confessionis ad quod requiritur veritas
 alicuius confessionis. Sed ex coactis multis canonibus
 videntur quod id quod per eosdem canones dicitur
 dispensat etiam in votis mere internis eorum
 irritat, et hoc potestatem in alicuius internos.
 R. ad primam diff. Consequenter Christus dedit
 alicui potestatem in alicuius internos in foro in-
 ternis in quo agit, scilicet inter Deum et hominem,
 quod dedit potestatem legislativam in foro ex-
 ternis pro alicuius pure internis, nego. Ad 2. du-
 bitationem attentionem praeiudicij irreverentiae et gravi-
 tatis, sicut et confessionis in confessione. Cano-
 nes de excommunicatione intelligendos esse de gubernatione
 reperiuntur. Ex dispensatione v. in votis ut inferri
 in re profecto, ut etiam patens potest irritare
 vota filiorum, et hoc non habet potestatem praeiudicij
 alicuius mere internis. Tenendum igitur in votis mere
 internis dispensationem aut irritacionem ab alicuius fieri
 non per potestatem legislativam, sed per dispensationem
 quod a Christo illi dedit legalia fuerunt potestatis ad forum
 internum quod externa gubernacione, et sane veritas

et ad f...
 ad 2. du-
 bitationem
 praeiudicij
 et supra
 R. ad 2. du-
 bitationem
 et infra
 quod ad
 magis requiritur
 veritas in
 confessione
 alicuius
 confessionis
 et ad f...
 ad 2. du-
 bitationem
 praeiudicij
 et supra
 R. ad 2. du-
 bitationem
 et infra
 quod ad
 magis requiritur
 veritas in
 confessione
 alicuius
 confessionis

2° ad suam *Bi* providiam.

Ob. 2. Lex saepe obligat ad subeundam vitam, periculum, ut patet in *Barochis*, militibus, qui pro procurrere etiam mortem in proba sive ardua et supra fragilitatem hanc hinc absentia.

R. neg. sequitur; quia nemini prudenter debet videri difficile id, sine quo saltem vitam periculis, aut resp. consistere non potest, saltem.

2° tamen unum perire quoad corpus, quod multos quoad animam proferunt si quis sponte suscipit onus regnandi alicui. Saltem etiam de unum alterum membrum perire, quod verum legibus corpus in manifestum discrimen adducit.

Concto 4. Forma legis interna est arbitrio, quo legislator intendit obligare civem. Interna est mens illa, quo actus interior, seu mens legislatoris exprimitur et subditis manifestatur.

Part. 1. na et clara et cons. 2. Deplata: Conveniens et ordinarius sere magis est ut lex singulis exprimat, quod tamen ad rationem legis per se non requiritur, si sufficienter etiam signa alia v. g. munitur, ut in modo notis legislatoris opte sint exprimitur.

Primum patet ex usu receptissimo, quo passim videmus
Leges in scriptis ferri, sicut in Oly. leges Moyses
duabus Tabulis inscriptas dedit. Exodi 24. Sicut
leges qua Canonicae quae Civiles ingenlibus libris
prehensa circumferuntur. quod ubique signum est
convenientissimum leges ferendi; nisi et si ferantur
in scriptis. Quis ulterius ralis est quia ut lex
debeat esse stabilis et perpetua non potest ea me-
lig. observari quod si scriptis mandatis. Aliter pa-
tet ex eo quod ad obligand. legis vel aliud per
se requiratur quod ut mens legislatoris subditis
innotescat, quod non in scriptis, sed alijs quocumque
signis fieri potest. Quod quod plurimum quae
indivisi in diversis locis obliantur non legis
in scriptis prehensa non est. Oportet a.
verba, quibus imperium et voluntas obligandi
declarat, esse praecipua. sicut in actu signato,
ut: precipimus, iubemus, mandamus, prohibemus
inhibemus, velamus sicut in actu exercito,
ut: facite hoc, faveat obsequant, nemo au-
diat. De verbis Debet et oportet dubitatur

declarat et per hanc profert ensendye iudicare
id quod equit' g'horu' e, et prout sentit in
ditarij debere in similibz casis: go resoluit
quod antea erat dubiu' et per g'sequens g'hi
luit legē quā alij iudices inferioris g'sequunt'
l. n. De iudic' casu' ex se et clare g'hibuit
legē; quia tunc dicitur id, quod antea e
rat dubiu', et infringi ab alio ministroru'
nequit: l. ex iure civilj aut naturali,
et tunc ipsa declaratio transit in legem.
Atq; hoc modo ius dā civile quod lano
nisi magna ex parte g'hibuit e. Unde re
ti or Codic' in casu' de re iudiciali: in
in similibz casibz ubi tenentur simile
iudicare. Et licet hoc possint procedant
de sentis l. rescriptis iustis, prout in
etm illig' de rescriptis grao seu privile
gij s' nimiru' sit omnimoda paritas ratio
in uno casu q' fuit in altero et per
privilegiū respiciunt nulli alteri procedunt
quod s' plurima religiosoru' privilegia

hinc vni legis, ut gstat ex ead. l. 1. et l. 2.
de Confitu. et de l. 28. de Reg. Juris,
ubi hets, preualat quæstiois & ualendas
ca in gsequiam.

Contra 5. ca finalis seu finis Legis
e iuris bonis. Nam lex in primis refe-
rit iuris perfectam et hinc fieri d. fi-
deat, ut dicitur in Thron et Juris Con-
fellow. Atq; idè patet Indulgenti per
oes l. 1. d. diuinas quod hinc q. oes et fi-
gula iuris perfectam respiciunt. Unde et
lex per hoc amandato seu prompto preua-
to saltem inadæquate distingui solet, quæ
lex necesse imponat iuris perfectam: man-
dato. n. d. hoc n. imperferre quæq;
iuris imponi pot, imò vni aliusq; perso-
ne. In a. perfectam iuris iuris libe-
rè hominum iuris fructus et iuris utilitas iuris
iuris, capax politica gubernatio ab eo, q
cum poteste iuris utilitas eadem p. ut

Et in l. 1. §. de Confir. ubi notat legis
perfonalis induit privilegium quod plerique
finitive legis fignasse excludit volunt. Si
quid a. lex non solum contenta sed et in cond
tione seu publicis fieri cupit, ut hbt cas
na legislator l. e. Reg. l. 10. ille leges
suas prode ordinat ad quos huius utili
tem, quamvis easdem leges, imo et infra
horum utilitatem ad se long. utitur sed ultra
suis ordinat. huius v. l. e. Ceterum l. huius
si. ceterum, accepit potestatem a Deo legisla
tiva ad bonum proprium sed ad rem, pro
fuit n. Reg. Probatores Ceterum long. potestatem
ministros, Pignoratiles ad n. v. ut huius
ubi ghat ex Parva scriptura Ceterum 4.
§. Si civilis, hbt potestatem leges gderit
ad infamem velle intendente suo bonum velle
ta illud Quemviralis legis: Saly populi su
prima lex esto. Non obstant leges tribu
torum effi. n. ille prode et immediate sed

ant in bonu Principis, mediate in redun
 dant in bonu cone, ut pote quia tribula
 pendunt Principi ad omnia rem publicam re
 gendi et defendendi. Item dicitur de nullis
 alyis legibus q' luit mediate present como
 personarum urb' gr'is v. g. militib' pupil
 loru in mediate in ad bonu cone referunt.
 quia istis personis propriis e totu resp' sa
 lutare. Ut a. utrum de legis aliuq' va
 lore et utilitate ad bonu cone vult iud i
 res n' ad attendend' ad vult et intentione
 legislatoris qua ad naa et naa istiq' legis.
 Quippe si ex se et naa sua ad bonu
 cone d'oneat' est valida quantum e ex
 parte utilitatis; esto sit mala a Principe
 intuldu privat' commod' aliore sine
 perverso; utilitas n. eiq' n. e pensanda ex
 fine vultus legis s' intuldu
 qis. Quando due partes aut regna q' n.
 coalescunt ut partes in unu corpus politiu
 subdunt eisd' principij v. g. regi Catholicis

tam lex ^{est} q^uod ab hoc ferri in bonu unig reg
ni in detrimento alterius; quia id singulis
eiusmodi cortis sunt corpus quoddam publicu
ad perfectu, neq^{ue} una respiciat altera ut
paulo Debet suis q^uoq^{ue} proprijs
ad singularem bonu ordinem.
§ Obliganda a. cortem, n^{on} est sufficiens
potestas dominativa et Oeconomica q^uod p^{ot}
est in una persona resp^u alterius, s^{ed} re
quirit auctoritas publica seu Jurisdictio
supra eand^{em} cortem. Et in legib^{us} quib^{us}
quae a Reg^e procedunt res est extra glo
verfias. In regib^{us} v. et alijs capitibus
realis id^{em} est a^uct^{or}itas; h^{ab}et n^{on} iurisdictio
and eorum R^{eg}is unig obligare et pecc
p^{ot}est. In lege naaly probat^{ur} d^{ic}ti
p^{ot}est d^{ic}ta illud procedit quosq^{ue} a re
publica seu corte naaly; in unig bonu
illud ordⁱⁿat^{ur}: tota a. republica d^{ic}ti q^uo
am^o Superiori resp^u quilibet individuo

infirmas legis q̄ n̄ ordinant n̄. l. à legis la
tore eius, seu potius revocet, aut abrogat,
suecudine l. iij. maā in iustis et in iudicis
fiat. Hinc dicitur, legem aliquis modo esse
perpetua; quia lex prohibet tū divinitus
hinc nulla h̄t̄ obliuionem ubi lex naturalis,
nec tempus quiddā d̄ abnoluit durat, et tū
ex sua natura apta permanere ad longū tem
p̄, donec sint. l. revocet. l. mutare iud
aut maā in iudicis evadat.

Sectio 3. tra

Qui sint legis effectus.

Concto 3. maā effectus à lege intentus ē fau
re hoc bono n̄ quiddā effective p̄ d̄ iudi
ce. Probr: Leges prohibentes aut mandan
tes etia ea q̄ ex se antea erant libera
imponunt eo animo, ut l. vitales peri
culū ex illis imminens l. e glorio alio
res frant, per quas h̄o agunt bonū, quod
neglex ipse omittendo: q̄ tū quod aliquis